

Ντόρα Κατσωνοπούλου

«Γνώρισα κι αγάπησα την Πάρο μέσα από τον Σκόπα»

Η αρχαιολόγος Ντόρα Κατσωνοπούλου γνώρισε κι αγάπησε την Πάρο μέσα από τον Σκόπα. Ως πρόεδρος του ΙΑΠΚ έχει καταφέρει κάτι πολύ σημαντικό: να συγκεντρώνει εδώ σχεδόν κάθε χρόνο για λίγες μέρες, σπουδαιούς αρχαιολόγους και άλλους επιστήμονες από την Ελλάδα και το εξωτερικό. Τα πρακτικά αυτών των Διεθνών Συνεδρίων -άρτια επιμελημένες εκδόσεις- αποτελούν μια σπουδαία πνευματική παρακαταθήκη, μια ανεκτίμητη πηγή πληροφοριών για τους μελετητές της ιστορίας του νησιού.

Κυρία Κατσωνοπούλου, πώς γεννήθηκε το Ινστιτούτο Αρχαιολογίας Πάρου και Κυκλάδων;

Το Ινστιτούτο Αρχαιολογίας Πάρου και Κυκλάδων (ΙΑΠΚ) ιδρύθηκε στην Πάρο το 1998. Θα σας αποκαλύψω όμως ότι η ιδέα γεννήθηκε τουλάχιστον μια δεκαετία νωρίτερα, χάρη στην ιδιαίτερη ενασχόλησή μου με το έργο και την προσωπικότητα ενός μεγάλου της αρχαίας Πάρου, του κλασικού γλύπτη και αρχιτέκτονα Σκόπα, όταν βρισκόμουν στο Πανεπιστήμιο Cornell των ΗΠΑ για διδακτορικές σπουδές στην Αρχαιολογία. Ο Σκόπας ήταν η αρχική αιτία του ξεχωριστού ενδιαφέροντός μου για το νησί και την αρχαία του κληρονομιά, η ανάδειξη, προστασία και προβολή της οποίας αποτελεί και τον πυρήνα του έργου του ΙΑΠΚ. Στη δημιουργία του Ινστιτούτου συνετέλεσε η πρόθυμη συμμετοχή συναδέλφων και πανεπιστημιακών με έργο και ενδιαφέρον για την Πάρο αλλά και Παριανών με αγάπη και προσήλωση στην ιστορία και το πολιτιστικό παρελθόν του νησιού.

Ποια τα πεπραγμένα σας και ποια τα μελλοντικά σχέδιά σας;

Κορυφαίο έργο μας στο πλαίσιο της διεθνούς προβολής της πολιτιστικής κληρονομιάς της Πάρου αποτελεί η οργάνωση και πραγματοποίηση Διεθνών Συνεδρίων υπό την ονομασία Paros. Μέχρι σήμερα έχουμε πραγματοποιήσει πέντε Διεθνή Συνέδρια, αφιερωμένα σε ιδιαίτερος σημαντικά πολιτιστικά θέματα της Πάρου: το Α' στην Παρία Λίθο, το διασημότερο μάρμαρο της αρχαιότητας, το Β' και το Γ' σε δύο μεγάλες προσωπικότητες της αρχαίας Πάρου, τον ποιητή Αρχιλοχο και τον γλύπτη και αρχιτέκτονα Σκόπα, το Δ' στις τρεις κύριες αποικίες που η Πάρος ίδρυσε στον αρχαίο κόσμο, και το Ε' στην κεραμική δημιουργία της Πάρου και των Κυκλάδων από τον 8ο μέχρι τον 6ο αιώνα π.Χ. Έχουμε ήδη εκδώσει τους τόμους Πρακτικών των τριών Συνεδρίων, ενώ ο τόμος του Δ' θα κυκλοφορήσει πολύ σύντομα. Ταυτόχρονα, προετοιμάζεται και ο τόμος του Ε' Συνεδρίου που πραγματοποιήθηκε μόλις το 2017. Οι επιστημονικές αυτές εκδόσεις αποτελούν αναμφίβολα έργο-σταθμό για την αρχαιολογία και τον πολιτισμό της Πάρου, με διαστάσεις πρεσβευτή της διάδοσης και ανάδειξης του πολιτισμού της διεθνώς. Στα σχέδια για το άμεσο μέλλον, περιλαμβάνεται ασφαλώς το επόμενο ΣΤ' Διεθνές Συνέδριο που θα έχει ως θέμα την διαχρονική Πάρο από την αρχαιότητα μέχρι τον 16ο αιώνα μ.Χ. και θα πραγματοποιηθεί το 2019. Παράλληλα, στο πρόγραμμα δράσεων εντάσσονται επίσης

Συνέντευξη: ΜΑΡΩ ΒΟΥΛΓΑΡΗ | Φωτογραφία: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΒΡΑΝΑΣ

σειρά επιστημονικών διαλέξεων, βιβλιοπαρουσιάσεις και εκθέσεις. Στόχος μας άμεσος είναι και η οργάνωση πολιτιστικών ταξιδιών στις περιοχές με τις οποίες η Πάρος συνδέεται από την αρχαιότητα, ως μητρόπολη αποικιών αλλά και ως καλλιτεχνικό κέντρο μεγάλης εμβέλειας.

Ποια πιστεύετε ότι ήταν η θέση και η σημασία της Πάρου στην ιστορία των Κυκλάδων;

Θα έλεγα σπουδαία, ίσως περισσότερο από όσο έχουμε μέχρι σήμερα αντιληφθεί. Η ανεύρεση για παράδειγμα πρόσφατα, σε σημαντική αρχαιολογική θέση της Νότιας Ιταλίας, κεραμικής που καταδεικνύει την παρουσία και δημιουργία εκεί αγγειοπλαστών και αγγειογράφων από την αρχαϊκή Πάρο, μαρτυρεί το εύρος των σχέσεων που είχε αναπτύξει η Πάρος από νωρίς σε όλη τη λεκάνη της Μεσογείου. Είναι χαρακτηριστικό ότι μόνη αυτή, αν και όχι νησί με το μεγαλύτερο μέγεθος στις Κυκλάδες, ίδρυσε αποικίες σε σημαντικούς εμπορικούς δρόμους της Ανατολής αλλά και της Δύσης, το Πάριον στην Προποντίδα, τη Θάσο στο Βόρειο Αιγαίο και τη Φάρο στις ακτές της Αδριατικής. Η αναφορά της μάλιστα σε επιγραφή του 5ου αι. μ.Χ. ως λαμπρότατη των Παριών πόλις δείχνει την ισχύ και φήμη που διατηρούσε ακόμη στην ύστερη αρχαιότητα, όταν γενικότερα το Αιγαίο δεν βρισκόταν πλέον σε ακμή.

Dora Katsonopoulou

"I got to know and love Paros thanks to Skopas"

Archaeologist Dora Katsonopoulou got to know and love Paros thanks to Skopas. As President of the Paros and Cyclades Institute of Archaeology, she has done something very important: almost every year she invites here outstanding archaeologists and other scientists from Greece and abroad. The proceedings of these International Conferences - in excellently edited publications- make up an intellectual treasury, an invaluable source of information for the students of the island's history.

Ms. Katsonopoulou, how was the Paros and Cyclades Institute of Archaeology born?

The Institute was founded at Paros in 1998. However, the idea was born at least a decade earlier, thanks to my strong interest in the work and personality of a great man of ancient Paros, the classical sculptor and architect Skopas, when I was at the Cornell University in the U.S. for doctoral studies in Archaeology. Skopas was the original incentive for my special interest in the island and its ancient heritage. Highlighting, protecting and promoting this heritage make up the core of the Institute's work. The founding of the Institute owes much to the willing participation of colleagues and academics interested in Paros legacy and of Parians who love and respect the island's history and cultural past.

"The scientific publications of the Institute undoubtedly stand out as a major work on the archaeology and culture of Paros"

What have you accomplished and what are your future plans?

Our major accomplishment, within the context of promoting Paros cultural heritage internationally, has been the holding of International Conferences under the name Paros. So far, we have organized five international Conferences dedicated to major cultural subjects connected with Paros: The first was dedicated to the most renowned marble of the antiquity, the Paria Lithos, the second and the third to two great personalities of ancient Paros, the poet Archilochos and the sculptor and architect Skopas, the fourth to the three major colonies Paros founded in the ancient world and the fifth to the ceramic art of Paros and the Cyclades from the 8th to the 6th century B.C. We have already published the volumes with the Proceedings of the three Conferences while the volume of the fourth will come out soon. At the same time, we are working on the volume of the fifth Conference held in 2017. These scientific publications undoubtedly stand out as a major work on the archaeology and culture of Paros, serving as ambassadors for the propagation and promotion of its culture at international level. Our plans for the immediate future certainly include a 6th International conference on intertemporal Paros from the antiquity till the 16th century A.D. -to be held in 2019. We are also planning a series of scientific lectures, book presentations and exhibitions. One immediate goal is to organize cultural trips to regions Paros was related to in the antiquity, either as a metropolis of colonies or as a renowned cultural centre.

Which was the position and importance of Paros in the history of the Cyclades?

I'd say it was outstanding, probably more so than we have realised. For example, the recent finding, at an important archaeological site in South Italy, of ceramics revealing the presence and work of potters and vase painters from archaic Paros indicates that early on Paros had established wide ranging relations in the entire Mediterranean basin. It is indicative that, though not the biggest island in the Cyclades, it was the only one to found colonies at key commercial routes in the East and the West: Parion at Propontis, Thassos in the North Aegean and Pharos on the Adriatic coast. A reference to Paros in a 5th century A.D inscription as the "most glorious city of Parians" is witness to its power and fame, even in the late antiquity when, in general, the Aegean was not at its best.